

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLĄZAK
wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie
3. — zł.

Przez lud — dla ludu!
Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304 540

ZA OGŁOSZENIA
płaci się 20 gr za wiersz milim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy

Nr. 136

Katowice, środa 15-go czerwca 1932 r.

Rok 31

Przed Lozanną.

Któż zliczy konferencje, jakie się już odbyły po roku 1918?! A ileż się ich jeszcze odbędzie?! Każda konferencja kończy się naddarciem traktatu wersalskiego. Ciągłe zwycięzają na konferencjach Niemcy dzięki niezgodzie strony drugiej. Niemcy mają jednolity front i jednego wodza; strona druga ma poszarpane odcinki frontowe wielu dowódców, różne plany, brakuje jej jednolitego dowództwa. Jeden generał — mąż stanu — wygrywa się przeciw drugiemu.

Jakżeż Niemcy mają obstawać przy traktacie wersalskim, skoro ci, dla których traktat wersalski jest zabezpieczeniem zwycięstwa, zabiegają ciągle o to, ażeby dzisiaj z nadwyżką mogli osiągnąć to, czego w czasie rokowań o traktat wersalski nie osiągnęli! Tu tkwi wielka ilość przyczyn niepowodzenia tych puścanych konferencji, których najdotkliwszym wynikiem jest ten, jeżeli się z nich wychodzi nie bardzo okaleczonym lub co najwyżej z raną, której bardzo nie widać, którą może dostrzec tylko wytrawne oko lekarza — męża stanu.

W dużych niebezpieczeństwach Francja i Anglia zwykły iść razem. Rzecz naturalna, że tu toczy się też gra o przewagę punktu widzenia. Konferencja lozańska jest za pasem, a premier angielski wraz z ministrem spraw zagranicznych Anglii przybyli dopiero w wigilję tej konferencji do Paryża, ażeby uzgodnić: cele konferencji lozańskiej, metody, jakich należy używać i jak ukryć niepowodzenie. Ze nawet nad temi przyjaznymi wypowiedzianymi różnic zdań panowały Niemcy, świadczy fakt, że Ramsay Mac Donald ma się zwrócić do rządu w Berlinie, aby zaniechał agresywnych zamiarów wojennych pod adresem Polski! Już z tego przykładu widać, że to Niemcy wiodą za nos mocarstwa i że te mocarstwa zwracają się do Berlina z prośbą, z przedstawieniem sprawy, co oczywiście Berlin uważa za bodziec do przeprowadzenia swego planu.

Ameryka nie weźmie udziału w konferencji lozańskiej. Sytuacja jej jest tak ciężka ekonomicznie, że nie może oficjalnie Waszyngton puścić pary z ust na temat ustępstw na rzecz klóttliwej Europy. Najważniejszem zagadnieniem dla Ameryki są prezydenckie wybory i dopiero po ich wyniku będzie ona mogła zająć jakieś skryształizowane stanowisko. Żyjemy wogóle w chaotycznym oczekiwaniu ciągle na jakieś wyniki wyborów: w Niemczech, we Francji, w Ameryce... Bezustanny chaos! A życie ryje boleśnie w organizmach państw i narodów swoje bezwzględne prawa: jest źle i staje się coraz gorzej. Świat jednak musi czekać na wyniki takich czy innych wyborów.

Cóż mogą skłócenj ex-aljanci uczynić dzisiaj Niemcom, którzy nie chcą płacić, ale grożą wojną Polsce?! Udzielią im prolongaty moratorium do końca b. roku, spodziewając się, że na konferencji gospodarczej w Londynie, już po wyborach

Nikłe wyniki paryskiej konferencji.

Paryż. Konferencja paryska posiadała raczej charakter wymiany poglądów, niż właściwych negocjacji dyplomatycznych. Spotkanie ministrów angielskich z francuskimi nazwano półoficjalnym przez kurtuazję dla Berlina, Rzymu i Waszyngtonu, gdyż właściwe rokowania zaczną się dopiero w Genewie z udziałem ich przedstawicieli. Najskąpsze wiadomości tyczą się konferencji rozbrojeniowej. Może wyrażono tylko zgodę na zobowiązań, nieznaczna redukcja budżetów wojskowych o pięć, dziesięć procent. W Lozannie zapewne skończy się przedłużeniem moratorium Hoovera do końca roku.

Najwięcej podobno dyskutowano nad sprawą pomocy finansowej dla Austrii i tutaj Mac Donald uzyskał, że tylko Francja udzieli pożyczki Austrii w wysokości 600 do 700 milionów franków, Anglii zaś zaliczonych będzie sto milionów szillingów, ulokowanych już w Wiedniu w 1931 r. Herriot poruszył sprawę pomocy finansowej dla innych państw sprzymierzonych.

W sprawie stosunków polsko-niemieckich niema już mowy o solennej deklaracji pacyfistycznej nowego rządu Rzeszy, lecz tylko o wspólnym manifestie wielkich państw, potwierdzającym ich intencje pokojowe.

Nawet gdyby von Papen lub sam Schleicher podpisali podobną deklarację — oświadcza Bernus — można ją zgóry uważać za pozbawioną wszelkiego znaczenia.

Jedyny pozytywny rezultat konferencji paryskiej — zaznacza „Temps“ — to pewnego rodzaju polepszenie atmosfery francusko-angielskiej w przededniu rokowań genewsko-lozańskich.

W zamian zadowolenie Berlina, tudzież optymizm urzędowych sfer niemieckich, nakazują odnosić się z dużymi jeszcze zastrzeżeniami co do oceny rozmów Mac Donałda z Herriotem.

Słusznie ironizuje Bainville: Ministrowie angielscy i francuscy napewno byli szczerzy, zapewniając o łącznej ich całkowitej zgodzie i wspólnocie myśli, ale nie dodali, że tylko na jednym punkcie, mianowicie że Niemcy nie zapłacą nikomu grosza i że niema możności zmuszenia ich do zmiany tego postanowienia.

Pan Marszałek powrócił.

Warszawa. Marszałek Piłsudski po patriotycznym pobycie w Brześciu nad Bugiem powrócił samochodem do Warszawy i wczoraj rozpoczął normalne prace w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych.

Klub B. B. W. R. radzi nad położeniem na Śląsku.

Warszawa. W gmachu sejmowym odbywa się posiedzenie grupy robotniczej i pracowniczej posłów BBWR. przy współudziale posłów sejmku śląskiego Fessera, Kapucińskiego i Płonki nad wytworzoną sytuacją w przemyśle śląskim. W konferencji bierze udział prezes BBWR, płk. Sławek, oraz prezes grupy robotniczej i prac. Madej. (1)

Manewry floty francuskiej.

Paryż. Wkrótce rozpoczną się wielkie manewry floty francuskiej na morzu Śródziemnym oraz na Atlantyku. W manewrach bierze udział 45 wielkich jednostek bojowych, w czym 8 pancerników, eskadra hydroplanów, łodzie podwodne i statki myśliwskie, przeznaczone specjalnie przeciwko łodziom podwodnym. Prócz marynarki weźmie udział lądowa służba przybrzeżna oraz lotnictwo lądowe. Prasa paryska podkreśla, że manewry te niesłusznie nazwane są wielkimi. W porównaniu z potężnymi manewrami floty włoskiej, projektowanymi na sierpnie, manewry francuskie są nikłe. Niektóre dzienniki domagają się powiększenia składu manewrującej floty.

Plaga gąsienic nawiedziła Ukrainę.

Ryga. Do klęski nieurodzajów, jaka dotknęła w tym roku Ukrainę sowiecką, przybywa nowa plaga. Wielkie pola kraju zostały nawiedzone przez olbrzymie ilości nadmierne rozmnóżonych gąsienic bielinka. Gąsienice pożarły liście wszystkich sadów owocowych, kapusty etc. w okolicach Winicy, Latyczowa, Zytomierza i Taraszczy.

W Niemczech niebezpiecznie jest oskarżać Hitlera.

Monachjum. W Monachjum zakończył się wielki proces polityczny przeciwko głośnemu literatowi Ablowi, którego oskarżono o dwukrotne krzywoprzysięstwo.

Prasa nacjonalistyczna nazywała proces ten sprawą o obrazę Hitlera. Jak wiadomo, Abel napisał w swoim czasie, iż hitlerowcy finansowani są przez agentów obcych mocarstw, a przedewszystkiem przez faszystów włoskich, od których otrzymują broń i pieniądze! Oskarżony w swoim czasie przez Hitlera o o-

brzę, Abel twierdzenia swe poparł przy sięgą. Wtedy prokurator wytoczył mu sprawę o krzywoprzysięstwo. Proces ten budził w Niemczech wielkie zainteresowanie ze względu na osoby świadków, między którymi figurowały Adolf Hitler, feldmarszałek Ludendorff i wielu innych przywódców partii socjalnonarodowej.

Abel skazano na trzy lata ciężkiego więzienia, oraz 7 lat utraty praw obywatelskich.

Potworny zamach komunistów hiszpańskich na pociąg z pielgrzymami.

Madryt. Ubiegłej nocy na pociąg z pielgrzymami, zdejżający do San Sebastian, dokonano bestjałskiego zamachu przez rozkręcenie szyn między stacjami Marsaga i Elgoivar. Ponieważ w dodatku miejsce to znajduje się na wysokim nasypie, pociąg wjechał na rozkręcone szyny, wykołcił się, i spadając w dół, roztrzaskał się w gruzy niemal do-

szczętnie. Dotychczas wydobyto około 60 osób, pomiędzy którymi czterech zabitych. Reszta odniosła ciężkie rany. Akcja ratunkowa trwa w dalszym ciągu.

Jak wykazuje śledztwo, zamach był dziełem świeżo powstałej w San Sebastian komunistycznej organizacji bezbożników.

prezydenckich w Ameryce i do Reichstagu w Niemczech, będzie można rozciąć ten węzeł, z czego wyniknie zapewne największa korzyść dla Niemiec, które w wyniku tej konferencji mogą się stać państwem najmniej długami obciążonym.

To pieśń niedalekiej przyszłości. Konferencja w Lozannie zapewne nie będzie się trudziła zbyt długo reparacjami, by nie rozdrażniać Niemiec; zajmie się ratowaniem Europy środkowej od załamania się, udzielając jej ewentualnie połączonych pomocy. Komisje otrzymają polecenie opracowania planu konferencji gospodarczej — a mężowie stanu rozjadą się z błogiem zadowoleniem do domów, że nikt nie poniósł klęski, że udało się przeszkodzić pęknięciu cuchnącej bomby niemieckiej. Świat znów zostanie oszukany, ale tem gorzej dla niego, kiedy tak chce być oszukiwany! Nie pomoże na to nic ogólny optymizm, jaki

urabiają dzisiaj dla tej sprawy Londyn i Paryż. Chodzić głównie będzie o to, ażeby żaden rząd z powodu Lozanny nie upadł, bo „zamiast von Papena mógłby objąć ster rządów w Berlinie Hitler... Mężowie stanu Europy zmęczonej nie chcą wziąć pod realną rozagę tego, że ta jasna sytuacja w Niemczech byłaby o wiele lepsza od dzisiejszego obelgiwania się. Zresztą tak czy inaczej, musimy znów czekać na wynik wyborów w Rzeszy niemieckiej, by się móc dostosować do nowego niemieckiego rządu. Czy już obecny rząd niemiecki uzyska ustępstwa np. równości zbrojeń w Genewie przy równoczesnym obniżeniu zbrojeń innych państw, to zależyć będzie od tego, czy Francja czuje dość realnej siły i woli, by uderzyć w stół i powiedzieć: dosyć już tych ustępstw jednostronnych na rzecz Niemiec, które po każdym ustępstwie szantażują. by osiągnąć nowe!

